

Μαρτυρία Τάκη Ιωάννου

ΟΝΟΜΑ:	Τάκης Ιωάννου
ΗΜΕΡΟΜ. ΓΕΝΝΗΣΗΣ:	24 Αυγούστου 1939
ΗΜΕΡΟΜ. ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΟΚΑ:	Ιούνιος 1955
ΨΕΥΔΩΝΥΜΟ:	Νέδας
ΠΕΡΙΟΧΗ/ΕΣ ΔΡΑΣΗΣ:	Λευκωσία, Σολέα
ΚΑΤΑΖΗΤΟΥΜΕΝΟΣ:	Ναι

Ο Γιωρκάτζης δημιουργούσε την εντύπωση υπερανθρώπου

Ερώτηση: *Κύριε Ιωάννου, πότε πρωτογνωρίσατε τον Πολύκαρπο Γιωρκάτζη;*

Τον Πολύκαρπο Γιωρκάτζη προσωπικά τον γνώρισα μετά την τελευταία απόδρασή του, που μπήκε κάτω από τα σκουπίδια των φυλακών. Τον γνώρισα όταν ανέλαβε τον Τομέα Λευκωσίας, στο ξενοδοχείο Magestic, μάλιστα τον θυμάμαι σαν να ήταν χθες, παρόλο που πέρασαν πενήντα χρόνια. Τον είχαν κουρέψει, μάλλον για να αλλάξει τη φάτσα του, και θυμάμαι τα μαλλιά του κάτω στο πάτωμα. Ήταν η πρώτη φορά που γνωριστήκαμε για να μιλήσουμε για τον Τομέα Λευκωσίας, διότι τότε εγώ ήμουν αρχηγός του Εκτελεστικού Λευκωσίας κι έπρεπε να καταστρώσουμε διάφορα σχέδια δράσης.

Ερώτηση: *Ήταν η πρώτη φορά που γνωρίζατε τον Γιωρκάτζη. Ποια ήταν η πρώτη σας εντύπωση;*

Ο Γιωρκάτζης δημιουργούσε την εντύπωση υπερανθρώπου, αγίου, και πιστεύαμε πράγματι ότι ήταν υπεράνθρωπος. Ήταν και ο τρόπος με τον οποίο μας αντιμετώπιζε, που μας έκανε να πιστεύουμε ότι θα έβρισκε λύσεις για όλα τα προβλήματα. Αυτή ήταν η εντύπωση που είχα. Όλοι γνωρίζαμε ποιος ήταν ο Γιωρκάτζης από τις αποδράσεις του, από τη δράση του, και μας δημιουργούσε έτσι ένα δέος, μία εντύπωση ότι ήταν υπεράνθρωπος και αναμέναμε από αυτόν, και το πιστεύαμε, ότι θα έλυνε όλα τα προβλήματά μας, ό,τι είδους προβλήματα κι αν ήταν.

Ερώτηση: *Η συνεργασία σας συνεχίστηκε...*

Η συνεργασία μας συνεχίστηκε σχεδόν μέχρι το τέλος του αγώνα. Εμένα με είχε στείλει στο βουνό, στη Σολέα, πέντε μήνες πριν από τη λήξη του αγώνα. Σκεφτόταν πού να με στείλει. Ήθελε να με στείλει στον Κυριάκο Μάτση και μετά λέει μου: «Όχι, θα πάεις στη Σολέα. Και μη νομίζεις», μου λέει, «ότι το βουνό εν εύκολο». Λέω του: «Όχι, λανθάνεσαι, η Λευκωσία. Εν πολύ πιο δύσκολη η δράση στη Λευκωσία, παρά στο βουνό». «Ναι», λέει μου, «αλλά στο βουνό δεν θα έχεις τες ανέσεις που έχεις στη Λευκωσία». Λέω του: «Προτιμώ να είμαι ελεύθερος». Και όντως, η δράση μου στο βουνό, πα-

ρόλο που ήταν πολύ λίγη, μόνο τους τελευταίους τέσσερις πέντε μήνες, ήταν για μένα παιχνίδι. Δηλαδή δεν υπήρχε ο κίνδυνος που υπήρχε στη Λευκωσία, που σ' έβλεπαν όταν έκανες την εκτέλεση δυο χιλιάδες μάτια, πέντε χιλιάδες άνθρωποι, και η διαφυγή ήταν πολύ πιο δύσκολη.

Ερώτηση: *Με ποιους άλλους ήσασταν στη Λευκωσία; Εννοώ στην ομάδα τη δική σας.*

Στην ομάδα τη δική μου είναι γνωστοί: ήταν ο Σοφοκλής ο Σοφοκλέους, ο Ανδρέας ο Μαιμάρης, ο μακαρίτης ο Πανίκος ο τραπεζικός, ο Χάρης ο Παπαϊακώβου, ο Γιαννάκης ο Σπανός, ο οποίος συνελήφθη, νομίζω, αργότερα, ο Κυριάκος ο Κίκας, ποιον άλλο να θυμηθώ τώρα; Αυτή ήταν η ομάδα...

Ερώτηση: *Στη Σολέα με ποιους ήσασταν;*

Στη Σολέα ήμουν με τον Αντωνάκη τον Σολομώντος, ο τομεάρχης εκεί ήταν ο Φρίξος Δημητριάδης, ήταν ο Σταύρος ο Ρουσούνιδης, ο οποίος αγνοείται από χρόνια, κάποιος Ανδρέας Αγγελή από την Αμμόχωστο, ο Γιώργος ο Μαννούρης από την Καλογραία, με το ψευδώνυμο Καραϊσκάκης, ο Γιώργος ο Ψυχής, ο Λουκής ο Κάουρας, αυτοί.

Ερώτηση: *Τώρα, πείτε μου, για να επανέλθουμε στον Γιωρκάτζη: Πόσο καιρό ήσασταν μαζί με τον Γιωρκάτζη; Η Σολέα υπαγόταν στον Γιωρκάτζη ή στον Δημητριάδη;*

Στον Δημητριάδη, αλλά για να πάει κάποιος εκεί από άλλο Τομέα έπρεπε να συμφωνήσει ο τομεάρχης του, ο τομεάρχης Λευκωσίας στην περίπτωση μου, διότι εγώ ήμουν στον Τομέα Λευκωσίας, δρούσα εκεί, και φυσικά με την έγκριση του αρχηγού. Για να πάω στη Σολέα δεν ήταν απόφαση δικιά μου. Ήταν απόφαση της Οργάνωσης.

Ερώτηση: *Τι χαρακτηριστικά θυμάστε από τη συνεργασία σας με τον Γιωρκάτζη; Στιγμιότυπα...*

Πρώτον, ήταν τρομερά ευαίσθητος άνθρωπος. Τις ευαισθησίες του τις διέκρινες σε όλες του τις πράξεις. Εκεί που ένιωσα πραγματικά πόσο πονούσε και προσπαθούσε να ανατρέψει, αν μπορούσε, τις αποφάσεις, ήταν όταν επρόκειτο περί συναγωνιστών οι οποίοι είτε παρεσύρθησαν είτε πρόδωσαν είτε έκαναν διάφορα κι έπρεπε να εκτελεστούν. Εκεί τον έβλεπες να χάνει το χρώμα του από την αγωνία του και να προσπαθεί να τους σώσει... Και το έχουμε ζήσει πολύ έντονα αυτό το πράγμα. Και προ-

σπαθούσε, αν μπορούσε, να ανατρέψει την απόφαση της εκτέλεσης ή την απόφαση καταδίκης αυτών των ανθρώπων...

Ερώτηση: Δηλαδή, να τους βρει κάποια ελαφρυντικά;

Πάντοτε αυτό ήταν το χαρακτηριστικό του Πολύκαρπου. Είχε και το χιούμορ του. Θυμάμαι ένα βράδυ που παίζαμε χαρτιά, για να περάσει η ώρα, όλη νύχτα, ένα παιχνίδι που λέγεται κούπες. Και μου έλεγε: «Ρε Τάκη, εφαντάστηκες να μας πιάσουν οι Εγγλέζοι τώρα; Ο Γρίβας θα δώσει εντολή, όπου κι αν είμαστε, να μας σκοτώσουν, ότι εχαρτοπαίζαμε». Ενώ εμείς παίζαμε για να περάσουμε την ώρα, διότι οι ώρες ήταν ατέλειωτες. Άλλο βράδυ θυμάμαι, στο σπίτι του Αλεξάνδρου, όπου είχα κατασκευάσει το κρησφύγετο μαζί με τον Κυριάκο τον Σωφρονίου, γέμιζα βόμβες μαζί με τον Ανδρέα τον Κατσούρη, έναν άλλο συναγωνιστή, και μου λέει: «Ρε Τάκη, σταμάτα. Αύριο, που δεν θα είμαι εδώ, να συνεχίσετε». Λέω του: «Γιατί;» Λέει μου: «Αν γίνει καμιά έκρηξη, τουλάχιστον να μην πάω κι εγώ μαζί σας». «Δηλαδή», του λέω, «ρε μάστρε, η ζωή η δική μας εν πιο φτηνή από τη δική σου;» Μου λέει «όχι, αλλά τουλάχιστον να μην πάμε όλοι μαζί».

Ερώτηση: Τότε ο Γιωρκάτζης έμενε στο σπίτι του Γαβριηλίδη;

Έμενε σε πολλά σπίτια, όχι μόνο στο Γαβριηλίδη. Μείναμε μαζί στο σπίτι κάποιου Παπαδόπουλου, δίπλα από του Δέρβη. Μείναμε στου Κώστα του Αλεξάνδρου μαζί. Μπορεί να έμενε στου Γαβριηλίδη μόνιμα, αλλά ποτέ δεν τον είδα στου Γαβριηλίδη. Τον είχα συναντήσει στο σπίτι του Πελετιέ, στο σπίτι του μακαρίτη του Γιαννάκη του Πετρίδη, που ήταν υπεύθυνος των Ασφαλειών της Τράπεζας Κύπρου, και μάλιστα έχω να πω και μια ωραία ιστορία. Όταν βρεθήκαμε στου Γιαννάκη του Πετρίδη με τον Γιωρκάτζη, σε μια από τις συναντήσεις μας, μου λέει: «Πρέπει να πάμε σε μια οδό που λέγεται Ανδροκλέους». Θυμάμαι ότι κρατούσα ένα αυτοκίνητο του μακαρίτη του Μίκου του Ουράνιου, του Ιωαννίδη, να σου πω και τον αριθμό: M559, και μου λέει την ώρα που φύγαμε από του Γιαννάκη του Πετρίδη για να πάμε να βρούμε την Ανδροκλέους: «Είναι κάπου εδώ κοντά». Ήταν, αγαπητέ μου, ακριβώς στην πισινή πλευρά του σπιτιού του Γιαννάκη του Πετρίδη η οδός Ανδροκλέους, εκεί που είναι ο Συναγερμός ο σημερινός. Και δώσαμε ένα δυο γύρους για να τη βρούμε. Και όταν έκρυσα το αυτοκίνητο κάπου, του λέω: «Μείνε μέσα». Ήταν καταζητούμενος, ήταν γνωστός, ενώ εγώ δεν ήμουν καταζητούμενος τότε. Του λέω: «Κάτσε ένα λεπτό, να δώσω ένα γύρο με τα πόδια». Και πράγματι, ήταν δυο δρόμοι πιο πάνω. Οπότε, την ώρα που τον πήρα, του λέω: «Ρε μάστρε, ξέρεις, ήταν ο δρόμος πίσω από το σπίτι που ήμασταν». Τέλος πά-

ντων, πήγαμε στο σπίτι του Κώστα Αλεξάνδρου για να του πει ότι θα κάναμε και εκεί κρησφύγετο, διότι εκείνη την περιοχή του Ελενείου, φαίνεται, επειδή εκεί έμενε αριστοκρατία, οι Εγγλέζοι δεν την έπαχναν τόσο πολύ... ήταν εκτός υποψίας. Την ώρα που μπαίναμε στο σπίτι του Αλεξάνδρου, θυμάμαι ήταν απ' έξω από το σπίτι αυτός και τον περίμενε, τον είχαμε ειδοποιήσει ότι θα πηγαίναμε. Θυμάμαι ότι έκανε τη δουλειά του, είχε ορνιθοτροφείο και είχαν φέρει μικρά πουλάκια... «Ελάτε μέσα, ρε κοπέλια», μας είπε. Την ώρα που μπήκαμε μέσα, του λέει: «Ρε μάστρε» – από εκεί του δώσαμε και το όνομα, από τον Κώστα τον Αλεξάνδρου, που του είπε: «Ρε μάστρε, μα ίνταλως κυκλοφορείς έξω; Καταλαβαίνεσαι. Γιατί δεν προσέχεις», του λέει, «γιατί εν προσέχεις;» Και του λέγαμε το «μάστρε» από τότε του Γιωρκάτζη. Τουλάχιστον αυτό θυμάμαι εγώ. Μπήκαμε μέσα στο σαλόνι οι τρεις μας, εγώ, ο Κώστας ο Αλεξάνδρου και ο Πόλυς, και του λέει: «Ξέρεις, έτσι κι έτσι, θα κάνουμε κρησφύγετο εδώ». Ήταν μιλημένος και δέχτηκε ο Κώστας και κοιτάξαμε και τα δωμάτια όπου θα κάναμε το κρησφύγετο. Είχε πίσω από το σπίτι του κολλημένα πάνω στο σπίτι δύο δωμάτια και μία τουαλέτα εξωτερική και αποφασίσαμε ότι εκεί θα κάναμε ακόμα ένα κρησφύγετο, το οποίο ανέλαβα εγώ. Έσκαβα όλη νύχτα, έβγαζα το χώμα τη νύχτα, για να μη φαίνεται τη μέρα, και το στρώναμε. Μάλιστα, επειδή ο διπλάνος είχε μικρά παιδιά, πήγαμε και αγοράσαμε ψαθαριές και τις βάλαμε για να μη φαίνεται από τον τοίχο του τι κάναμε. Όλη νύχτα έσκαβα κι έστρωνα το χώμα. Βέβαια δεν ήμουν χτίστης, απλώς έκανα την κύρια δουλειά, να βγάλω το χώμα. Μετά ήρθε ο Κυριάκος ο Σωφρονίου, ο οποίος ήταν χτίστης, αδελφός των γνωστών «Σωφρονίου και Χαραλαμπίδης». Αυτός το έχτισε, το έφτιαξε από κάτω, και ήταν πραγματικά δύσκολο να το ανακαλύψει κανείς, διότι κάναμε πόρτα τουλάχιστον έξι ίντσες από μετόν, η οποία εφάρμοζε πάνω στους πάτους του τελευταίου ερμαριού, που για να μπει μέσα έπρεπε να πέσεις κάτω και να μπει με τα πόδια. Και έκλεινε και ρομάνιζε*, ούτως ώστε και να χτυπούσες τον τοίχο εκεί, εννοώ ότι ήταν συνέχεια του τοίχου, δεν φαινόταν.

Ερώτηση: *Τις εκτελέσεις που κάνατε τις σχεδίαζε ο Γιωρκάτζης;*

Όχι. Εμείς επιλέγαμε τους στόχους και κάναμε αναφορά, διότι για να γίνει μια εκτέλεση υπήρχε πολλή προεργασία, δηλαδή στις κινήσεις των ανθρώπων που ήταν υπό εκτέλεση μπορούσε να γινόταν και ένας μήνας παρακολούθηση, στις συνήθειές τους, πού πήγαιναν, και μετά γινόταν αναφορά και μας έλεγε «προχωράτε». Γίνονταν όλα δι' αλληλογραφίας, με επείγοντα μηνύματα κ.λπ. Αλλά έπρεπε να ενημερώνεται ο το-

* Κλείδωνε με εσωτερικό σύρτη.

μεάρχης για όλα. Δεν μπορούσε ο ομαδάρχης, ο επικεφαλής του Εκτελεστικού ή της ομάδας κρούσεως, να πάει να κάνει κάτι χωρίς να είναι ενημερωμένος ο τομεάρχης, διότι ήταν και θέμα προφύλαξης όλων των άλλων ομάδων, διότι δεν ήταν μόνο μία η ομάδα του Εκτελεστικού. Τότε, επί εποχής μου, ήταν δύο οι ομάδες του Εκτελεστικού, είχε δυο τρεις ομάδες κρούσεων, άρα έπρεπε να γνωρίζουν οι άλλοι πού θα γινόταν, πού θα εκτελείτο ο στόχος, για να μην τίθενται σε κίνδυνο οι άλλοι συναγωνιστές. Στις δε περιοχές όπου ξέραμε ότι ήταν κρησφύγετα σου έλεγε «αποφύγετε, μην το κάνετε», αλλά σε όλα έπρεπε να πάρουμε την έγκριση του τομεάρχη.

Ερώτηση: Σας είχε μιλήσει ποτέ για τα βασανιστήρια που υπέστη;

Είχε μιλήσει σε νύχτες που καθόμαστε ότι ήταν φριχτά. Να μη μας τύχαινε, έλεγε. Μάλιστα ήταν τόσο καλός, επειδή είχε εμπειρία ο ίδιος, που αν κάποιοι μιλούσαν κατόπιν βασανιστηρίων, έλεγε πως συγχωρούνται αυτοί, διότι μπορεί να μην αντέξουν και δεν αντέχουν όλοι σ' αυτά τα βασανιστήρια.

Ερώτηση: Όμως, κύριε Ιωάννου, ο Γιωρκάτζης, όπως και όλοι μας γνωρίζαμε, ήταν ένας άνθρωπος λεπτοκαμωμένος, αδύνατος, δεν είχε σωματική ρώμη, ας πούμε, όμως άντεχε τα βασανιστήρια, τα οποία, απ' ό,τι έχω ακούσει από άλλων συναγωνιστών τις μαρτυρίες, αλλά και από διηγήσεις του ίδιου, ήταν περισσότερο από φριχτά. Δηλαδή διάβαζα μια μαρτυρία προχθές από κάποιον που μου έλεγε: «Εάν εμάς μας έκαναν τεχνητούς πνιγμούς μέσα στο νερό, του Γιωρκάτζη τού έκαναν τεχνητούς πνιγμούς μέσα σε βενζίνη».

Σου λέω είχε μία δύναμη μέσα του αυτό το παιδί... Και μάλιστα ένα βράδυ γελούσε. Του λέω: «Μα γιατί γελάς;» Λέει μου: «Εν παράξενο το κορμί σου». Λέω του: «Γιατί;» Λέει μου: «Ρε, 'που την κεφαλή και πάνω είσαι γεμάτος τρίχες, 'που την μέση και κάτω είσαι γεμάτος τρίχες και πάνω στο στήθος δεν έχεις». «Ε, τι να κάνουμε», λέω του, «αφού δεν έχουμε;» και γελούσε. Ήταν πάρα πολύ λεπτός, πράγματι, και το σώμα του και τα χέρια του, αλλά δεν είναι εκεί η δύναμη του ανθρώπου. Δηλαδή βλέπεις ανθρώπους με μυϊκή δύναμη, αλλά είναι δειλοί... έχουμε παραδείγματα πολλά. Είναι η ψυχή που καίει. Είχε μία αγιοσύνη ο άνθρωπος. Εγώ έβλεπα στο πρόσωπο του Πόλυ του Γιωρκάτζη μιαν αγιότητα, πρέπει να είχε πραγματικά μία εσωτερική γαλήνη και μία εσωτερική δύναμη πολύ μεγάλη. Και στις πράξεις του δεν ήταν βάνανσος, δεν ήταν κακός, δηλαδή λυπόταν για κάτι που γινόταν, αλλά πίστευε. Πίστευε σ' εκείνο το όραμα του αγώνα, της ελευθερίας της Κύπρου.

Ερώτηση: *Ήθελα να μου σχολιάσετε ορισμένα υπονοούμενα που γράφονται τα τελευταία χρόνια, ότι κατά τη διάρκεια του αγώνα της ΕΟΚΑ ο Γιωρκάτζης ήταν πράκτορας των Άγγλων και ότι οι αποδράσεις του δεν ήταν πραγματικές αποδράσεις, αλλά γίνονταν σε συνεννόηση με τους Άγγλους.*

Αγαπητέ μου, δεν μπορώ παρά να τα χαρακτηρίσω γελοία και κακοήθη αυτά τα υπονοούμενα ή αυτά τα λεγόμενα, διότι εάν ο Γιωρκάτζης έζησε, όπως κι εγώ και πολλοί άλλοι συναγωνιστές, έζησε γιατί είχαμε το φύλακα άγγελό μας. Το είπα και τελευταίως κάπου: Αν μ' έπιανε μία σφαίρα, αν με πυροβολούσαν στη Λευκωσία και με κρέμαζαν, δεν θα με λέγατε ήρωα; Γιατί σήμερα, επειδή επιβιώσαμε, ζήσαμε και λέμε ορισμένες αλήθειες δεν τις δέχεστε; Άρα ο Γιωρκάτζης επέζησε πολλών τέτοιων καταστάσεων και επιβίωσε όχι γιατί ήταν πράκτορας των Άγγλων, αλλά διότι έτυχε. Ήταν σε συνεχή κίνδυνο η ζωή του, όπως και όλων εμάς, οι οποίοι δρούσαμε μέσα στις πόλεις και στα βουνά. Το θεωρώ κακόηθες αυτό, ειλικρινά, μόνο αρρωστημένη φαντασία μπορεί να τα δημιουργήσει αυτά. Δεν το δέχομαι με καμία δύναμη. Διότι τον έζησα πολύ έντονα. Μάλιστα ήμουν ένας από τους ανθρώπους που θα κάναμε την απόπειρα να αποδράσει από την Ομορφίτα και είχαμε κάνει ολόκληρο σχέδιο, πολύ επικίνδυνο. Η αγωνία του ανθρώπου, του Γιωρκάτζη, και όλων των συναγωνιστών του, να αποδράσει, διότι πίστευαν σ' αυτό τον αγώνα, μπορούσε να πραγματοποιήσει την πιο παράτολμη πράξη. Του περάσαμε σουγιά μέσα στο κελί του, για να μπορέσει να βγάλει ένα δυο σίδερα από το μικρό παραθυράκι, και θα έπαιρνε τα σεντόνια για να κατέβει όταν θα απομακρυνόταν ο φρουρός, ο οποίος ήταν στη στέγη του σταθμού Ομορφίτας. Χρονομετρήσαμε και το χρόνο που έπαιρνε για να πάει ο φρουρός από τη μian άκρη στην άλλη και πιστεύαμε, διότι ήταν και σκοτεινά από την πλευρά που θα έφευγε, ότι θα μπορούσαμε να τον βγάλουμε έξω, αφού έβγαζε τα κάγκελα και περνούσε το σεντόνι για να κατέβει κάτω, ότι θα προλαβαίναμε σ' αυτά τα δύο, τρία, τέσσερα λεπτά να τον φυγαδεύσουμε. Ε, πώς είναι δυνατόν; Πρώτα πρώτα, εάν ήταν πράκτορας των Άγγλων, δεν θα ριψοκινδύνευε με την τελευταία του απόπειρα, που έφυγε με το κάρο με τα σκουπίδια.

Ερώτηση: *Κι αυτή η απόδραση λένε ότι ήταν προσυνηνομημένη με τους Άγγλους, όπως και η μάχη του Νοσοκομείου...*

Α, ήταν φτιαγμένες κι αυτές; Και πέθαναν τα παιδιά, ο Ιωνάς ο Νικολάου μαζί με τον άλλο, και γλύτωσε ο Γιωρκάτζης; Αυτά είναι ψευδότητες, γελοιότητες και κακοήθειες. Ο οιοσδήποτε ειδικός μελετητής θα πει ότι δεν υπάρχει ούτε ίχνος αλήθειας, μόνο κακοήθειες.

Ερώτηση: *Θέλω να σας ρωτήσω το εξής. Ορισμένους από τους προδότες, όπως τον Κεραυνό, τον Απόστρατο, τον Ασσιώτη, τους έχετε γνωρίσει;*

Τον Κεραυνό τον γνώρισα πολύ αργότερα στο Λονδίνο.

Ερώτηση: *Α, τον γνωρίσατε μετά το τέλος του αγώνα;*

Βέβαια, είχα μάλιστα και μία πολύ έντονη συζήτηση μαζί του. Και έναν άλλο προδότη, τον Κυριλλή, ο οποίος με πρόδωσε, όταν τον συνάντησα στο Μπράιτον, γονάτισε, έπιασε τα πόδια μου και μου τα φιλούσε και μου έλεγε: «Φίλε μου, θέλω να πάω πίσω στην Κύπρο», με τα γεγονότα του '63, «να πολεμήσω τους Τούρκους για να σας δείξω πως για ό,τι έκαμα μετανιώνω κ.λπ». Και του είπα: «Παρόλο που όσο καιρό ήμουν καταζητούμενος έλεγα στον εαυτό μου ότι τόσες σφαίρες θα σου φύτευα για κάθε μέρα που ήμουν καταζητούμενος, τώρα ξεχνάμε, πραγματικά, και το καλό που σου θέλω να μην πάεις στην Κύπρο, διότι εγώ σε συγχωρώ, αλλά έχει ανθρώπους άλλους που δεν θα σε συγχωρήσουν».

Ερώτηση: *Ο Κεραυνός τι σου είπε;*

Με τον Κεραυνό είχαμε μία έντονη συζήτηση σ' ένα κέντρο. Ένα βράδυ, ο αδελφός του Κώστα του Αλεξάνδρου, που μας φιλοξενούσε, πήρε το μικρόφωνο να πει ένα δυο τραγούδια και κάτι είπε, διότι είχε δει τον Κεραυνό, και σηκώθηκε ο Κεραυνός να πάει να τον χτυπήσει κ.λπ. Και του λέω: «Πρόσεξε, Ανδρέα. Ενόσω είναι μαζί μου και οπουδήποτε είναι, αν τον πειράξεις, θα έχεις να κάνεις μαζί μου πλέον». Και ήξερε ποιος ήμουν, διότι τον είχαμε στο stop list* και ήθελε να τα 'χει καλά μαζί μου. Και μάλιστα μου ζήτησε πολλές φορές να κάνω ό,τι μπορούσα για να βγει από το stop list. Ήταν μαυροπινακισμένος στην Κύπρο, δεν ήρθε ποτέ από τον καιρό που έφυγε, και όντως δεν ξανατόλμησε να πειράξει τον αδελφό του Κώστα, διότι ήξερε. Παρόλο που έκανε το παλικάρι, ήταν ένας δειλός. Και οι προδότες συνήθως ήταν όλοι δειλοί. Από δειλία πολλοί, αλλά και από χρηματισμό, γινόντουσαν προδότες.

Ερώτηση: *Μία τελευταία ερώτηση, κύριε Ιωάννου. Φτάνουμε στο θέμα που καίει, το θέμα του Γιαννάκη του Στεφανίδη. Έχει κατηγορηθεί ο Γιωρκάτζης ότι εκτέλεσε ή έδωσε διαταγή να εκτελεστεί ο Γιαννάκης ο Στεφανίδης, διότι ζήλευε ότι θα του έπαιρνε τη θέση. Κατ' αρχήν υπήρχε περίπτωση ο Γιαννάκης ο Στεφανίδης να οριζόταν από τον αρχηγό τομεάρχη Λευκωσίας; Και τον σκότωσε, ας πούμε, ο Γιωρκάτζης, για να μην του φάει τη θέση του τομεάρχη;*

* Κατάλογος ανθρώπων που απαγορεύεται να εισέλθουν στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Επειδή γνώριζα τον μακαρίτη τον Γιαννάκη τον Στεφανίδη, ήμασταν στο Γυμνάσιο μαζί κ.λπ., εάν ευσταθούσε αυτή η θέση, τότε γιατί δεν έγινε ποτέ ο Στεφανίδης τομεάρχης Λευκωσίας; Ήταν υποτομεάρχης πάντοτε. Και υπό άλλο τομεάρχη, πάλι ήταν υποτομεάρχης. Άρα δεν ήταν θέμα του Γιωρκάτζη να τον μεταθέσει ως τομεάρχη σε άλλη επαρχία. Ήταν θέμα καθαρά του αρχηγού της ΕΟΚΑ, όχι των τομεαρχών. Οι τομεάρχες δεν αυτοδιορίζονταν, διορίζονταν από τον ανώτατο αξιωματούχο, που ήταν ο Γρίβας Διγενής. Άρα αυτό δεν ευσταθεί, διότι με την απόδραση του Γιωρκάτζη, η οποία δεν ήταν τυχαία, ήταν κατόπιν οδηγιών, κατόπιν εντολών και του Γρίβα και των άλλων υπευθύνων τότε, διότι και την εμπειρία είχε και την εμπιστοσύνη όλων, και του Γρίβα και του υπαρχηγού του, ο Γρίβας τον διόρισε τομεάρχη Λευκωσίας και γι' αυτό ανέφερα στην αρχή ότι τον Γιωρκάτζη τον γνώρισα μια βδομάδα μετά που απέδρασε, όταν είχε ήδη αναλάβει τον Τομέα Λευκωσίας...

Ερώτηση: *Εδώ θα μου επιτρέψετε να σας διακόψω και να επανέλθετε. Έχω μία μαρτυρία από άνθρωπο που έζησε κοντά στον Αυξεντίου. Ο Γιωρκάτζης ήταν κοντά στον Αυξεντίου και ήταν οργανωτικός. Και όταν ο Γιωρκάτζης υποψιάστηκε ότι μπορούσαν να τον μεταθέσουν στην Λευκωσία, ζήτησε από τον Αυξεντίου και έγραψε επιστολή στον αρχηγό, στην οποία ανέφερε «σε παρακαλώ πολύ, μη μου πάρεις τον Γιωρκάτζη, γιατί τον θέλω κοντά μου». Από αυτόπητη μάρτυρα αυτά τα λέω. Και όταν έστειλε επιστολή ο αρχηγός ότι «όχι, θα πάει στη Λευκωσία», ο Γιωρκάτζης δεν δέχτηκε τη διαταγή ευχαρίστως. Ήθελε να μείνει με τον Αυξεντίου.*

Έτσι είναι, όπως τα λέτε, και η μαρτυρία που σας έδωσαν είναι σωστή. Ο Γιωρκάτζης ουδέποτε επεδίωξε να γίνει τομεάρχης Λευκωσίας. Τον ήθελε κοντά του ο Αυξεντίου και ο Γιωρκάτζης δεν ήθελε να αποχωριστεί τον Αυξεντίου.

ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ ΤΟΥ ΔΙΚΩΜΟΥ

Ό,τι απέμεινε από την ανατίναξη του σπιτιού μέσα στο οποίο ήταν το κρησφύγετο του Κυριάκου Μάτση.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΑΤΣΗΣ

Το 1958, προδόθηκε το κρησφύγετο του Κυριάκου Μάτση στο Δίκωμο. Οι Βρετανοί άνοιξαν το στόμιό του και τον κάλεσαν ονομαστικώς να παραδοθεί.

*Ο Κυριάκος έδωσε για δεύτερη φορά ελληνικότατη απάντηση:
«Αν βγω, θα βγω πυροβολώντας». Διέταξε τους συντρόφους του να βγουν.
Μετά την έξοδό τους, οι Βρετανοί έριξαν εναντίον του χειροβομβίδες,
που τον κατακρεούργησαν, καταγράφοντας έτσι άλλο ένα ολοκαύτωμα
στο βωμό της κυπριακής ελευθερίας.*